

Document: Archeologische Quicksan
Plangebied: Korte Belkmerweg 3, 't Zand, gemeente Schagen
Adviesnummer: 17012
Opsteller: drs. C.M. Soonius (senior-archeoloog)
Datum: 25-01-2017

Advies	Vrijgeven Monitoring sloop	(kosteloos)

Vervolgtraject

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland **minstens een week van tevoren** wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden. Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

C.M. Soonius	06-25272867

Archeologische Quicksan

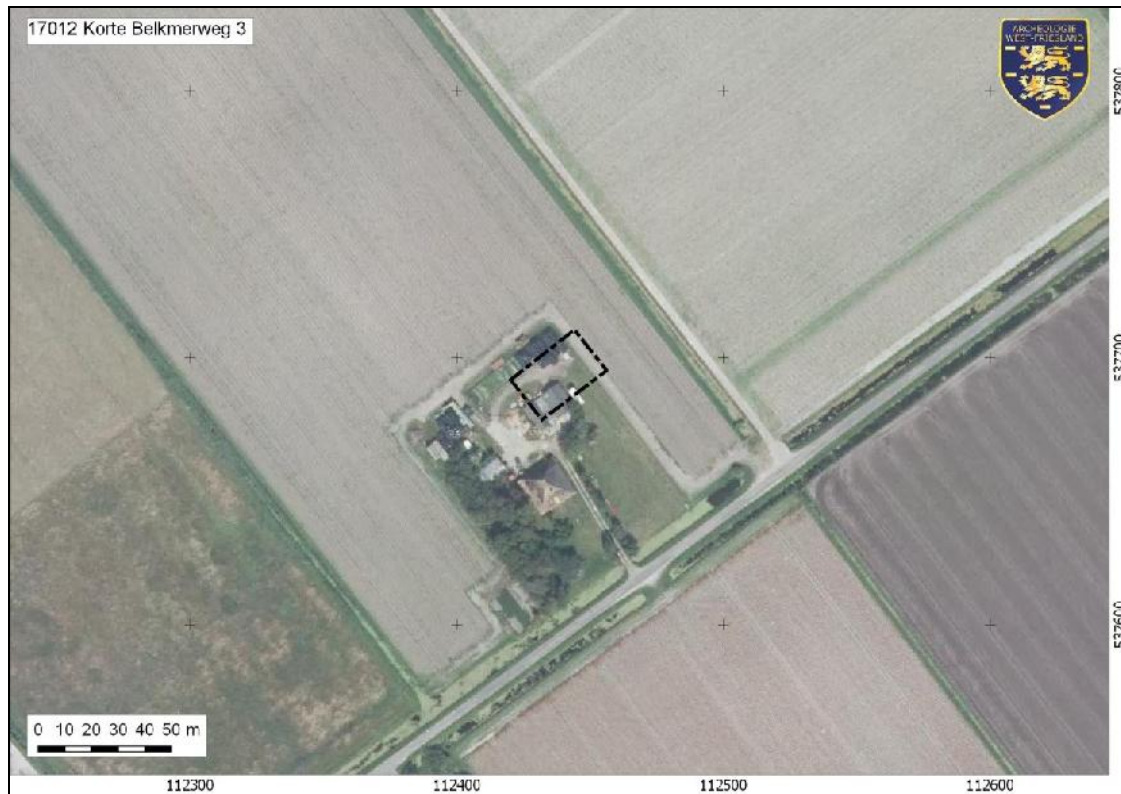
1. Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Op verzoek van de gemeente Schagen (mevr. P. Brouwer) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot het slopen van een oude schuur/stal en het bouwen van een nieuwe loods van 20 bij 40 meter aan de Korte Belkmerweg 3 in 't Zand, gemeente Schagen (afb. 1). De loods wordt op betonnen poeren gezet, waarop de spanten worden bevestigd. Er wordt geen gestorte fundering gebruikt.

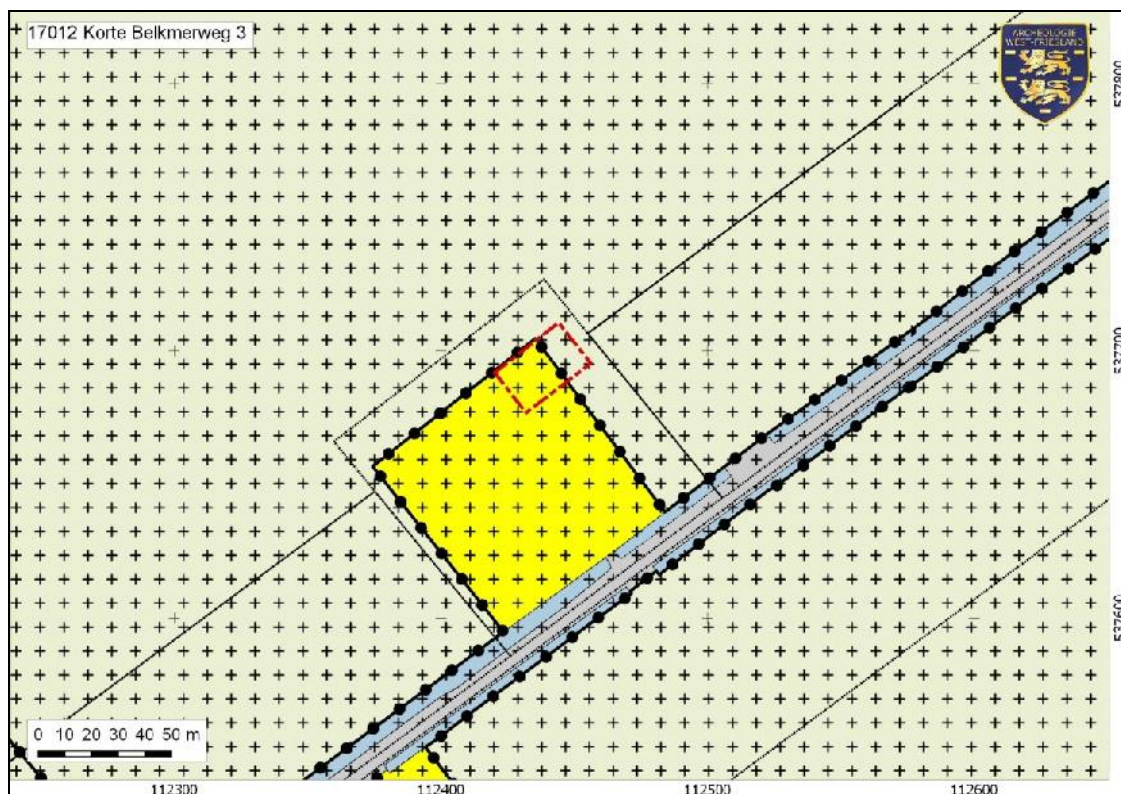
Momenteel is het plangebied in gebruik als erf. De huidige, te slopen schuur overlapt de te bouwen loods voor een deel. De nieuw te bouwen loods ligt deels buiten het bouwvlak op ruimtelijke plannen (afb. 2).

2. Beleidskaart archeologie en Bestemmingsplan

Op de beleidskaart archeologie van de voormalige gemeente Zijpe ligt het plangebied in een zone waar vanaf een omvang van 100 m² en dieper dan 35 cm rekening gehouden dient te worden met archeologische waarden (afb. 3). De omvang van de nieuw te bouwen loods (800 m²) overschrijdt de vrijstellingsgrens.

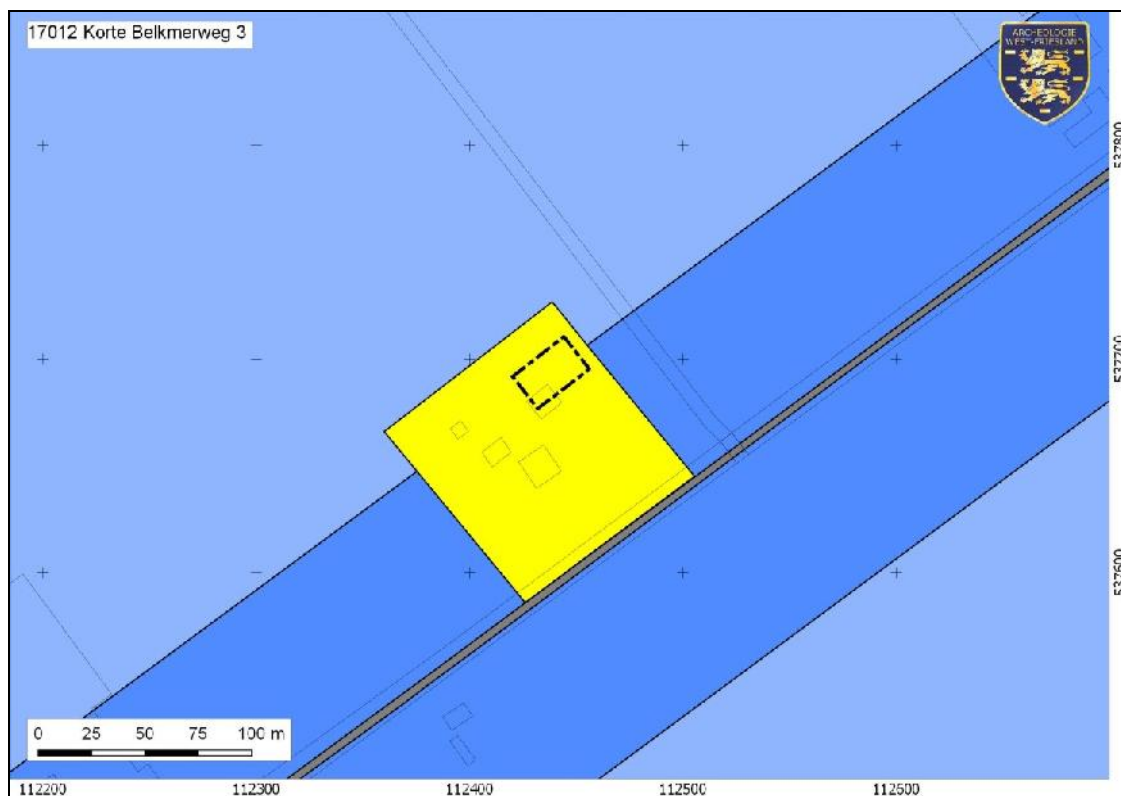

Afbeelding 1. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) op luchtfoto.

Afbeelding 2. Ligging plangebied (rode stippellijn) op ruimtelijke plannen.¹

¹ Bestemmingsplan buitengebied Zijpe NL.IMRO.0441.BPBGZIJPE-VA03

Afbeelding 3. Ligging plangebied op beleidskaart archeologie. Het gele vlak heeft een vrijstellingsgrens van 100 m² en 35 cm.

3. Cultuurhistorische achtergrond

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Het plangebied bevindt zich binnen de begrenzing van buitenplaats D'Vrijheijt die op de kaart van de Zijpe van 1600 al staat aangegeven (afb. 4). Al in 1617 lag er een 'plantagie' op deze plek (afb. 5)². De buitenplaats bestond uit behuizing, tuin, boomgaard en bos. Op de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels behorende bij de kadastrale minuut uit 1826 is het plangebied in bezit van Nies Brommer, van beroep boer. Op de locatie van de huidige stomp staat op de kadastrale minuut een stomp (afb. 6). Perceel 61 is in gebruik als Huis en Erf, perceel 62 is in gebruik als tuin, perceel 63 als boomgaard en perceel 64 is in gebruik als bos. Onderhavig plangebied bevindt zich grotendeels op perceel 65 en is in 1826 in gebruik als weiland.

Voor het plangebied geldt **een hoge archeologische verwachting voor sporen uit de Nieuwe Tijd** die verband houden met de buitenplaats. De meeste archeologische sporen zullen zich op de erven bevinden en bestaan uit het hoofdgebouw en bijgebouwen. Sporen van tuinaanleg en greppels/sloten zullen binnen onderhavig plangebied aanwezig zijn. Op het Actueel Hoogtebestand Nederland is het erf van de buitenplaats nog steeds te herkennen (afb. 7).

² Alders & Husken 2007.

Afbeelding 4. Buitenplaats D'Vrijheit (Korte Belkmerweg 3, 't Zand) op de kaart van de Zijpe uit 1600.

Afbeelding 5. Buitenplaats D'Vrijheit op de kaart van Agri Zypani uit 1617.

Afbeelding 6. Ligging plangebied op kadastrale minuut uit 1826.

Afbeelding 7. Ligging plangebied op Actueel Hoogtebestand Nederland.

4. Archeologische en geologische bronnen

Binnen een kilometer rondom het plangebied zijn geen vindplaatsen geregistreerd in Archis. In 2015 is op Korte Belkmersweg 3 een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek uitgevoerd.³ Op basis van het bureauonderzoek is het volgende verwachtingsmodel opgesteld:

“Omstreeks het neolithicum lag het plangebied in een getijdengebied van de zee. Omstreeks de bronstijd en ijzertijd was er een uitgestrekt veenmoeras aanwezig. Tijdens de Romeinse tijd, de vroege en de late middeleeuwen was de zee opnieuw actief in het gebied met grote inbraken. Het plangebied ligt in het zeegat van de Zijpe. Binnen een kilometer omtrek staan op de archeologische monumentenkaart geen terreinen van archeologische waarde. Tijdens de tweede helft van de zestiende eeuw werd de Zijpe bedijkt. Tijdens de periodes waarin de zee actief was in het gebied lijkt menselijke bewoning nauwelijks mogelijk te zijn geweest. Mogelijk heeft men tijdens de ijzertijd of de Romeinse tijd wel op het veen gewoond. De top van het veen ligt op een diepte tussen ongeveer 2,5 en 3,0 meter beneden maaiveld. Aanwijzingen voor menselijke bewoning zijn een sterk veraarde zwarte veentop. Hierin kunnen indicatoren aanwezig zijn zoals spikkels houtskool, spikkels gebakken klei, scherven aardewerk, bot en meer. De veentop kan zijn geërodeerd door de zee.”

Om de archeologische verwachting te toetsen zijn twaalf boringen gezet. Onder het middeleeuwse zand- en kleidek is op een diepte van ca. 3 m –Mv een veenlaag aangetroffen. De veenlaag had geen veraarde top en er zijn geen archeologische indicatoren gevonden op dit niveau. In boring 1 is het onder het veen liggende Laagpakket van Wormer bereikt. Dit bestaat uit zeer slappe zware klei (ongeschikt voor bewoning in Neolithicum).

Op basis van bovenstaand archeologisch onderzoek geldt voor het plangebied Belkmerweg 3 **een lage archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum tot en met de Middeleeuwen.**

5. Conclusie

Op het perceel Korte Belkmerweg 3 wordt een schuur op het achtererf gesloopt en komt er een nieuwe loods van ca. 800 m². De omvang overschrijdt de vrijstellingsgrens van 100 m². De wijze van funderen (op stiepen en geen gestorte fundering) maakt dat het bodemarchief nagenoeg niet wordt aangetast.

Op basis van het kaartmateriaal geldt een hoge archeologische verwachting voor sporen uit de Nieuwe tijd: de buitenplaats D’Vrijheijt is hier gelegen. Het hoofdgebouw zal waarschijnlijk ter hoogte van de huidige stulp hebben gelegen.

Voor de overige archeologische periode geldt een lage archeologische verwachting.

6. Advies

Indien het bouwplan ongewijzigd blijft, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk. Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

---

³ Bongers 2015.

Het plangebied is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Ten behoeve van het doen van waarnemingen dient wel in de omgevingsvergunning te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland de sloop van de huidige schuur wil monitoren.

Voor het monitoren van de sloop worden geen kosten in rekening gebracht en dit zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Erfgoedwet, § 5.4, artikel 5.10) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot van Bodemvondsten te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland minstens een week van tevoren wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden. Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

7. Bronnen

AHN2 (<http://www.ahn.nl/>)

Alders, G.P. & S. Husken, 2007. Beleidsnota Archeologie 2007. Gemeente Zijpe. *SCENH-rapport cultuurhistorie* 28. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Wormer.

Bongers, J.M.G., 2015. 't Zand, Korte Belkmerweg 1a (gemeente Schagen, NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2015-12/07. De Steekproef bv, Zuidhorn.

Gemeente Schagen, 2016. Bestemmingsplan buitengebied Zijpe (vastgesteld 18-5-2016) NL.IMRO.0441.BPBGZIJPE-VA03

Archis 3.0

Kadastrale Minuutplan 1826, Gemeente Zijpe c.a.: sectie C, genaamd Overschagen, 1^e blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Noord-Hollands Archief

Westfries Archief

8. Geldigheid

Indien de plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

25-01-2019